

Začetek vrtanja. — Kakšna je zemlja?

Rov so začeli kopati na naši strani dné 20. septembra l. 1900, v Podbrdih pa dné 23. oktobra i. l. Vredno je, da si zapomnimo ta dva, za naše kraje pomenljiva dneva! Seveda so slavili Bohinjci oni dan, ko je zazvenela prva lopata ob prihodnjem rovu. Topiči so grmeli, da je bilo kaj.

Ker se na naši strani svet le polagoma vzdiguje, so morali narediti pred vhodom v predor vrez¹⁾. Ta vrez je dolg 182 m, pri vhodu pa visok 11 m. Razmerje sklonitosti vreza je 1 : 1¹/₂, ker bi drugače zemlja ne držala. Vrez mora biti kar mogoče dolg že iz denarnih razlogov. 1 m izvršenega predora stane namreč okolu 900 gld, 1 m vreza pri vhodu pa okolu 250 gld. Pregloboko pa se z vrezom tudi ne sme seči, ker bi stalo vzdrževanje preglobokega vreza zopet preveč. V Podbrdih ni vreza, ker je tam hrib od začetka zelo strm.

Rov so začeli kopati brez ozira na vrez. Tega bi bili namreč lahko tudi tako začeli, da ga zarišejo na zemlji in prično kopati od zgoraj navzdol. V globokih vrezih pa bi bilo odvažanje zemlje še precej nerodno, ker bi morali položiti železniški tir za odvažanje materiala, in sicer vedno nižje v isti meri, kakor gre izpod rok kopanje v zemljo. Zato je boljši takozvani angleški način kopanja vrezov. Kopanje se prične na spodnjem koncu vreza in vanj se zapeljejo vozovi; ni treba drugega, kot da zvalé zemljo v spodaj stoječe vozove, in tako naprej do

drugega konca vreza. Tako je odvažanje zemlje enostavno in najceneje. Še bolje pa je, ako proga pred vhodom visi nizdolu, tako da vozovi kar sami tečejo.

Rov so začeli pri km 28:280 proge Jesenice — Bohinjska Bistrica; pravi predorski rov se pa začinja pri km 28:462. Rov leži na dnu preseka, ako si tak presek predora predočimo ali narišemo. To imenujemo „začetek dela pri predoru z rovom na dnu“. Začelo bi se pa tudi lahko z rovom, kateri bi bil na vrhu namišljenega preseka; to bi bil „začetek z rovom na vrhu“.

Tu so začeli z rovom na dnu. Svet je v vrezu in tudi v začetku rova še precej trd, kvečjem poapnen in lapornat; tudi precej ilovice se najde v njem. A kadar spravijo material na dan, postaja mehek in razpada, posebno kadar dežuje. Tudi na koncu rova ni mnogo boljši. Tam je treba vrtati in streljati z dinamitom, zunaj pa ravno tista zmes kar razpada. Navadno postaja kamen vedno trši, čim dalje pridemo v hrib, a doslej še niso dobili v bohinjskem predoru nič drugega, kot apnensko in lapornato formacijo. Tapatam so zadeli na kako snov, podobno premogu, a nikoli ni imela večjega površja kot en kvadratni meter. A ta snov ni za rabo, to je le bitumenski škrljavec, ki je premogu podoben samo v tem, da je — črn! Dostikrat pa še črn ni. V bohinjski dolini skoro gotovo ne najdejo dobrega premoga, in če bi ga našli, ga bo težko v toliki debelini, da bi se ga izplačalo kopati. Debelina premogove žile mora meriti najmanj 30 do 50 cm.

¹⁾ Einschnitt.

(Dalje.)

Nemir me žene . . .

Nemir me žene semintja,
in jaz bedim, bledim,
zakrivam si obraz v roké
ter tiho v noč ihtim . . .

Da, tukaj je Kalvarija,
tu noč brez svita je,
trpeča duša moja pa
na križ pribita je — —

Nemir od tod me žene vstran,
in jaz bedim, bledim,
ah, kdaj mi vstane večni dan,
ki v njem mirú dobim?!

Cvetko Slavin.